

WSTĘP

W wyniku wprowadzenia w Polsce w 2008 r. nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego¹ zmienił się status edukacji zdrowotnej w szkole. Zrezygnowano z wprowadzonej w 1999 r. ścieżki edukacyjnej „edukacja prozdrowotna”, ale jej treści (wymagania szczegółowe) nadal znajdują się prawie we wszystkich przedmiotach. Nowym rozwiązaniem jest:

- uznanie, że w II, III i IV etapie edukacyjnym wychowanie fizyczne pełni wiodącą rolę w edukacji zdrowotnej,
- wyodrębnienie w III i IV etapie edukacyjnym w wychowaniu fizycznym bloku „edukacja zdrowotna”, w którym uwzględniono treści dotyczące zdrowia psychospołecznego, umiejętności życiowych, zdrowia publicznego i promocji zdrowia, dotychczas nie realizowane przez tę grupę nauczycieli.

Od wdrożenia, we wrześniu 2009 r., nowej podstawy programowej wychowania fizycznego w gimnazjach upłynęły 2 lata. Doświadczenia uzyskane w czasie licznych konferencji i kursów dla nauczycieli, doradców metodycznych i konsultantów nauczycieli wychowania fizycznego wskazują, że realizacja nowych zadań stwarza wiele trudności. Powszechnym postulatem, zgłaszanym przez nauczycieli wychowania fizycznego, jest potrzeba opracowania materiałów i pomocy do realizacji bloku „edukacja zdrowotna”. Niniejszy poradnik jest odpowiedzią na tę potrzebę.

Poradnik przeznaczony jest dla nauczycieli wychowania fizycznego gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a także dla studentów kierunku „wychowanie fizyczne”. Mogą z niego korzystać również inni nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny. Poradnik składa się z trzech części i aneksu:

- Część pierwsza zawiera podstawowe informacje o koncepcji i metodyce współczesnej edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży, aktualnym jej statusie w szkole oraz inne materiały, które uznano za przydatne dla nauczyciela wychowania fizycznego w kontekście nowych zadań.
- W części drugiej zamieszczono propozycje zajęć w bloku „edukacja zdrowotna” w wychowaniu fizycznym gimnazjum, a w części trzeciej w szkołach ponadgimnazjalnych. Zawarte w obu częściach poradnika treści i scenariusze zajęć są bezpośrednio powiązane z wymaganiami szczegółowymi bloku „edukacja zdrowotna”. Mogą być wykorzystane w całości lub modyfikowane w zależności od potrzeb uczniów, warunków, czasu przeznaczanego na zajęcia, umiejętności nauczyciela itd. Stanowią one inspirację do rozwijania nowych kompetencji zawodowych, a także umiejętności osobistych i społecznych nauczyciela wychowania fizycznego.
- W aneksie zamieszczono ćwiczenia (w tym relaksacyjne), które mogą być wykorzystane w czasie zajęć edukacji zdrowotnej, a także „typowych” lekcji wychowania fizycznego. Znajduje się w nim także przewodnik po projekcie edukacyjnym dla uczniów oraz podstawowe

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia, 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2009, Nr 4, poz. 17).

informacje o szkole promującej zdrowie. która tworzy korzystne warunki dla realizacji edukacji zdrowotnej.

Poradnik jest pracą zbiorową, przygotowaną przez zespół wielodyscyplinarny (biolog, lekarz, pedagog i psycholog) posiadający znaczący dorobek w zakresie opisywanych w poradniku zagadnień (patrz informacje o Autorach). Staraliśmy się jak najlepiej dostosować zawartość poradnika do wymagań zapisanych w bloku „edukacja zdrowotna” oraz potrzeb nauczycieli wychowania fizycznego. Dokładaliśmy też starań, aby tekst napisany był w sposób uporządkowany, zwarty i przejrzysty, a propozycje zajęć atrakcyjne dla uczniów. Ocena, w jakim stopniu to się udało i czy poradnik spełnia oczekiwania nauczycieli wychowania fizycznego należy do jego użytkowników. Liczymy na krytyczne i konstruktywne uwagi. Wyrażamy też nadzieję, że poradnik zainspiruje inne osoby do podjęcia prac nad kolejnymi materiałami dla nauczycieli wychowania fizycznego z zakresu edukacji zdrowotnej, uwzględniającymi także jej treści spoza bloku „edukacja zdrowotna”.

Barbara Woynarowska